

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 102/11
Luxemburg, den 4 oktober 2011

Dom i de förenade målen C-403/08 och C-429/08
Football Association Premier League m.fl. mot QC Leisure m.fl. respektive
Karen Murphy mot Media Protection Services Ltd

Unionsrätten utgör hinder för ett system med licenser för sändning av fotbollsmatcher som ger programföretagen en geografisk ensamrätt för enskilda medlemsstater och som förbjuder tv-tittarna att med hjälp av ett avkodningskort se dessa sändningar i de andra medlemsstaterna

För att på en pub visa sändningar från fotbollsmatcher som innehåller skyddade verk krävs det tillstånd från verkens upphovsman

Football Association Premier League (FAPL) organiserar Premier League, den högsta professionella fotbollsligan i England, och säljer sändningsrättigheterna till ligans matcher. Genom ett öppet anbudsförfarande beviljar FAPL programföretag ensamrätt att inom ett geografiskt område direktsända matcherna från Premier League. Eftersom ett sådant geografiskt område vanligen utgörs av en enda medlemsstat, kan tv-tittarna endast se de matcher som sänds av de programföretag som finns i den medlemsstat där de är bosatta.

För att säkerställa en sådan geografisk ensamrätt, och för att förhindra att allmänheten tar emot sändningar utanför den aktuella medlemsstaten, åtar sig varje programföretag i sitt licensavtal med FAPL att koda sin satellitsignal och endast överföra denna kodade signal, via satellit, till abonnenter inom det område som programföretaget tilldelats. Följaktligen förbjuder licensavtalet programföretagen att tillhandahålla avkodningskort till personer som vill se programföretagens sändningar utanför den medlemsstat för vilken licensen tilldelats.

De nationella rättsprocesser som föranlett de nu aktuella målen vid EU-domstolen gäller försök att kringgå denna ensamrätt. Vissa pubar i Förenade kungariket har nämligen börjat använda utländska avkodningskort – vilka distribuerats av ett grekiskt programföretag till abonnenter bosatta i Grekland – för att få tillgång till matcherna i Premier League. Pubarna köper kort och en dekoderbox från en distributör till lägre priser än de som tas ut av Sky, innehavaren av sändningsrättigheterna för Förenade kungariket.

FAPL anser att sådan verksamhet undergräver sändningsrättigheternas exklusivitet, och värdet av dessa rättigheter, och försöker med rättsliga medel stoppa verksamheten. Det första målet (C-403/08) gäller en civilrättslig talan som FAPL väckt mot pubar som har visat matcher i Premier League genom att använda grekiska avkodningskort, och mot dem som har tillhandahållit sådana kort till dessa pubar. Det andra målet (C-429/08) har sitt ursprung i ett brottmål mot Karen Murphy, som äger en pub i vilken Premier League-matcher har visats med hjälp av ett grekiskt avkodningskort. High Court (Förenade kungariket) har i dessa två mål ställt ett flertal frågor till domstolen avseende tolkningen av unionsrätten.

I den dom som domstolen idag har meddelat fastslås att **en nationell lagstiftning som innebär att det är förbjudet att importera, sälja eller använda utländsk avkodningsutrustning strider mot friheten att tillhandahålla tjänster och inte kan anses vara motiverad** utifrån syftet att skydda immateriella rättigheter eller utifrån syftet att främja publiknärvaron på fotbollsarenorna.

Angående möjligheten att motivera en sådan inskränkning utifrån syftet att skydda immateriella rättigheter finner domstolen att FAPL inte kan göra gällande upphovsrätt vad gäller matcherna i Premier League, då dessa idrottsevenemang inte kan anses vara en upphovsmans egen

intellektuella skapelse och därmed inte kan anses utgöra "verk" i den mening som avses i unionens upphovsrätt.

Även om det antas att det i nationell rätt fanns ett jämförbart skydd för idrottsevenemang – vilket, i princip, skulle vara förenligt med unionsrätten – skulle ett förbud mot att använda utländska avkodningskort gå utöver vad som är nödvändigt för att tillförsäkra de berörda rättighetsinnehavarna en skälig ersättning.

I detta avseende påpekar domstolen för det första att det vid beräkningen av en sådan skälig ersättning är möjligt att beakta den faktiska och potentiella publiken såväl i sändarmedlemsstaten som i alla andra medlemsstater i vilka sändningarna också tas emot. Det är således inte nödvändigt att inskränka friheten att tillhandahålla tjänster inom unionen. För det andra anser domstolen att det förhållandet att tv-kanalerna betalar ett tillägg för att bli tilldelade ensamrätten för ett visst territorium går utöver vad som är nödvändigt för att tillförsäkra rättighetsinnehavare en skälig ersättning, eftersom en sådan praxis kan leda till konstgjorda skillnader i pris mellan de avskärmade nationella marknaderna. En sådan avskärmning och en sådan konstgjord prisskillnad är oförenliga med fördragets huvudsakliga syfte, vilket är att förverkliga den inre marknaden.

På motsvarande grunder finner domstolen att **ett system med exklusiva licenser även strider mot unionens konkurrensrätt, om licensavtalen förbjuder tillhandahållandet av utländska avkodningskort till tv-tittare som vill se sändningarna utanför den medlemsstat för vilken licensen tilldelats.**

Unionens konkurrensrätt utgör visserligen i princip inte hinder mot att en rättighetsinnehavare ger en enda licenstagare ensamrätt att sända ett skyddat alster via satellit, under en bestämd period, från en enda sändarmedlemsstat eller från flera sändarmedlemsstater. Licensavtalen får emellertid inte medföra förbud för programföretagen att tillhandahålla tjänster avseende dessa matcher över nationsgränserna, eftersom ett sådant avtal skulle göra det möjligt att ge varje programföretag en absolut territoriell ensamrätt i det område som omfattas av licensen. Därmed skulle all konkurrens mellan olika programföretag vad gäller nämnda tjänster elimineras och de nationella marknaderna avskärmade vid de nationella gränserna.

Vad slutligen gäller de frågor som ställts angående tolkningen av upphovsrättsdirektivet¹ understryker domstolen inledningsvis att endast den inledande videosekvensen, Premier Leagues hymn, förinspelade filmer som visar de viktigaste ögonblicken från de senaste matcherna i Premier League eller grafik av olika slag kan anses utgöra "verk" och därmed skyddas av upphovsrätten. Själva matcherna utgör däremot inte verk som omfattas av ett sådant skydd.

Domstolen slår fast att **överföringen i en pub av sändningar som innehåller skyddade verk, såsom den inledande videosekvensen eller Premier Leagues hymn, utgör en "överföring till allmänheten" i den mening som avses i upphovsrättsdirektivet, som kräver tillstånd från verkens upphovsman.** När en pub sprider verken till kunder som befinner sig i puben överförs nämligen verken till en ny publik som upphovsmännen inte hade beaktat när de gav sitt tillstånd till att deras verk sänds.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, s. 10)

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)." ☎ (+32) 2 2964106